

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ

ЗА ОСВІТНЬОЮ (ПРОФЕСІЙНОЮ) ПРОГРАМОЮ

(«СОЦІАЛЬНА РОБОТА»)

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Якість навчання за освітньою (професійною) програмою («Соціальна робота»)) було проведено у грудні 2023 - січні 2024-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (грудень 2023),
- аналіз даних (січень 2024),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (січень 2024).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Соціальна робота» (I (бакалаврський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 10 респондентів/-ок, що складає 71,4 % від загальної кількості здобувачів/-ок ОП «Соціальна робота».

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності здобувачів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Соціальна робота») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1). Більшість здобувачів/-ок (90 %) повністю або радше задоволені вибором університету, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр.

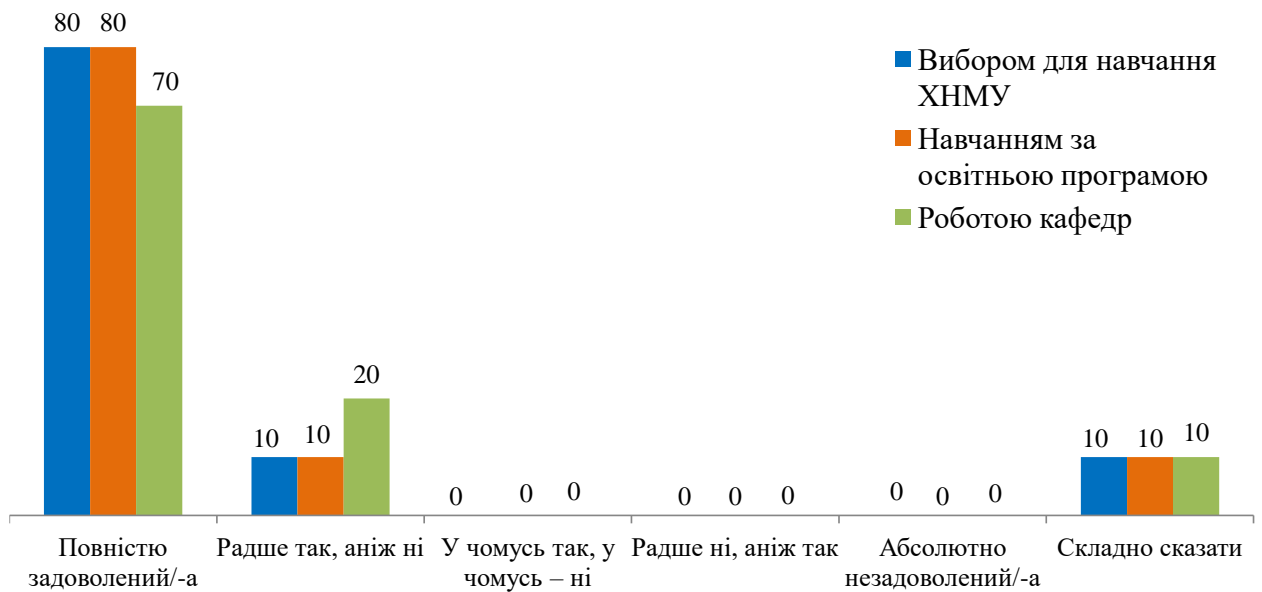

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Частина здобувачів (10 %) утруднились із відповіддю про вибір ХНМУ, освітньої програми та роботу кафедр.

Очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю для 70 %. Ще 20 % обрали серединну позицію «У чомусь так, у чомусь — ні». Здобувачів/-ок, очікування яких абсолютно не співпали чи радше не співпали, не було. Ще 10 % утруднились відповісти однозначно.

Більшість здобувачів/-ок (80 %) позитивно оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Серединну позицію займають 10 % респондентів/-ок. Таких, які негативно б ставились до якості освіти в університеті не виявлено. Таких, що утримались від відповіді, було 10 %.

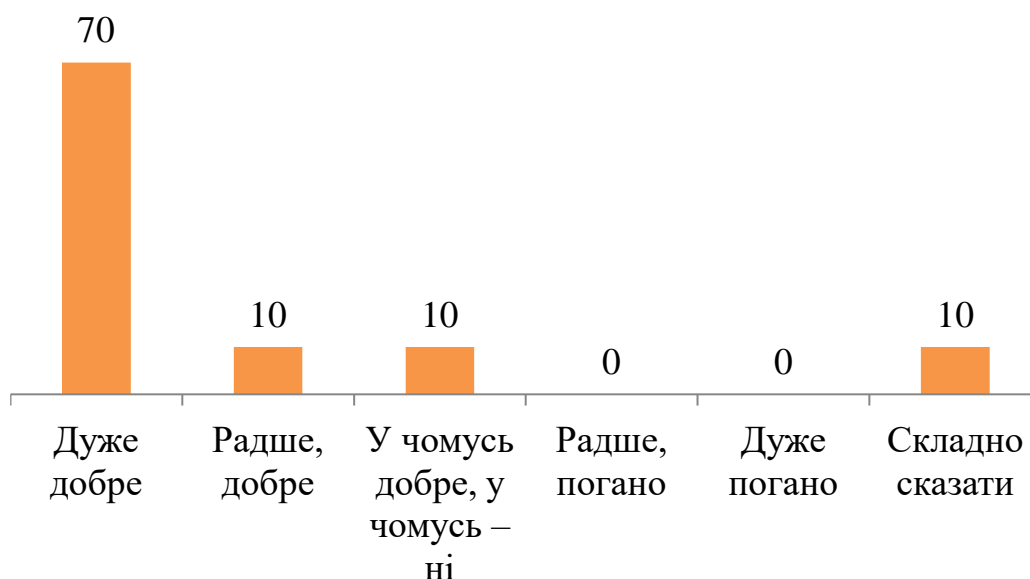

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що більшість опитаних (80 %) погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому рівні, а також 90 % вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні наукові та освітні інтереси повною мірою.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок здобувачів/-ок щодо «агентів впливу» на якість освіти.

Відповідальність за якість освіти здобувачі/-ки цієї освітньої програми покладають насамперед на викладачів (80 %). Значна відносна кількість здобувачів (70 %) покладає відповідальність за якість освіти на ННІ ЯО. На третьому місці знаходяться самі здобувачі (60 %). На останньому місці «рейтингу», із результатом 30 % — завідувачі кафедр, адміністрація ХНМУ та Міністерство освіти і науки України, яких, вочевидь, респонденти/-ки вважають найменш відповідальними за якість освіти за їхньою освітньою програмою.

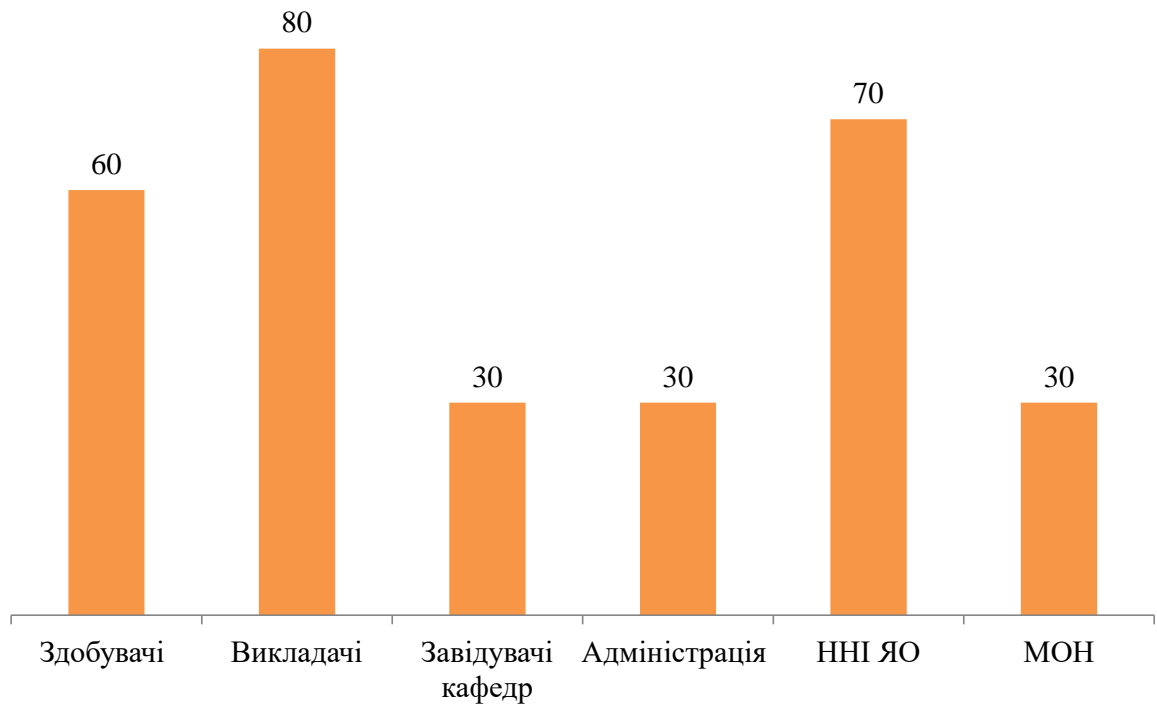

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, переважна більшість опитаних підтвердили свою поінформованість за всіма аспектами (див. рис. 4).

Рівень поінформованості про цілі та завдання, зміст, методи та форми, а також про очікувані результати навчання був найвищим, про свою поінформованість на початку занять з цими аспектами повідомили 90 % респондентів/-ок.

Обізнаність із критеріями оцінювання є найменшою, хоча і не низькою, а саме, 70 % здобувачів/-ок підтвердили свою обізнаність з цим аспектом навчання.

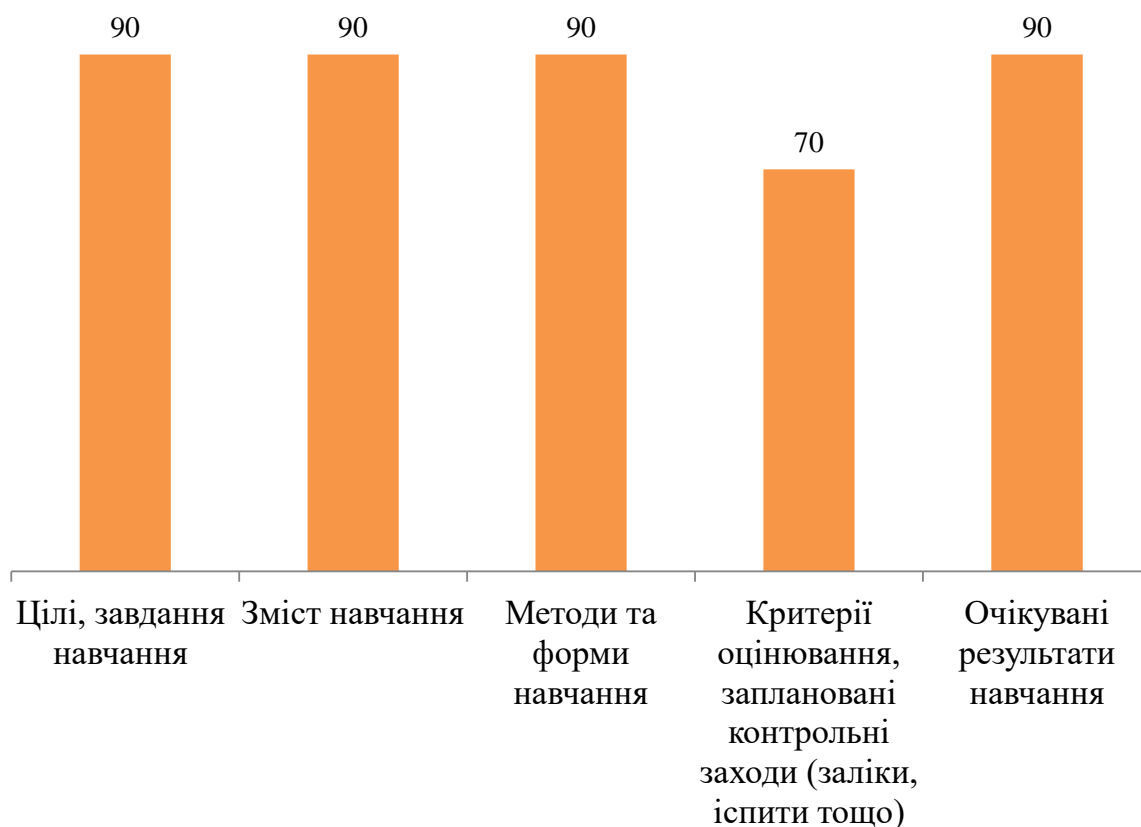

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Більшість опитаних (80 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості; радше та абсолютно незадоволених не було. Ще 10 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні», а також 10 % утруднились із відповіддю.

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять.

Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «розповідь, пояснення» (90 %), «демонстрація презентації» (90 %), «обговорення» (80 %), «дискусії» (80 %) та «самостійна робота з навчальним матеріалом (70 %); 60 % опитаних вказали на такі методи, як «бесіда» та «реферати, доповіді, повідомлення», як на методи, що використовуються частіше. Про «тести» згадали 40 % респондентів/-ок. З великою вірогідністю

можна припустити, що доволі рідко використовуються рольові ділові ігри (0 %), симуляційне обладнання (10 %), письмові контрольні роботи (0 %), письмові творчі роботи (30 %) та усне опитування (20 %).

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Більшість опитаних, 90 %, вважають застосовані методи і форми ефективними та сучасними, а 80 % вважають їх відповідними їхній освітній програмі. Неefективними, несучасними та невідповідними освітній програмі ці методи вважають 10 % опитаних. Ще 10 % утруднились із оцінкою того, чи відповідають методи викладання освітній програмі.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 80 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий та обмежений вплив; 20 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають.

70 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення освітніх програм зі спеціальності. Усі з тих, хто висловлював пропозиції (100 %), вважають, що їхні поради були враховані.

Студенти позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6). 90 % опитаних вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів, ще 10 % утруднились із відповіддю.

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Про відсутність такої можливості не повідомив ніхто.

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (80 %) вказують на об'єктивність та неупередженість викладачів. Більшість

здобувачів/-ок, 80 %, вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Серед запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють дуже добрі оцінки (середній бал – 4,3 із 5) із незначним коливанням – від 4,2 (так оцінили «навантаження» та «чіткість і зрозумілість критеріїв оцінювання навчальних досягнень») до 4,4 («якість освітньої програми загалом», «перелік навчальних дисциплін, що вивчаються», «логічна послідовність вивчення навчальних дисциплін», «розклад занять», «співвідношення між аудиторними годинами та самостійною роботою», «якість навчально-

методичних матеріалів навчальних дисциплін» та «можливості для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії»).

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповідь надав/-ли 4 респондента/-ки).

Половина відповідей (50 %) не містила пропозицій:

«На мою думку освітній процес в університеті знаходиться на вищому рівні»;

«Повністю задоволена».

Ще 50 % пропозицій, не стосувалась навчального процесу, а участі в соціологічних дослідженнях:

«Не давати проходити ці тупі форми!!! Все одно нічого не змінюється»;

«Не проводити ці безглузді тести, які змушують проходити».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльностей університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8).

Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності зі всіма запропонованими пунктами. Усі здобувачі/-ки (100 %) ознайомлені із інформацією про програми міжнародної академічної мобільності, із процедурою врегулювання конфліктних ситуацій та із заходами, які проводить психологічна служба університету.

З порядком і умовами вибору студентами вибіркового дисциплін, з порядком перескладання та оскарження заліків, іспитів, із Кодексом академічної доброчесності ХНМУ, із процедурою реагування вишу на порушення академічної доброчесності, із тим, що робить університет для гарантування безпеки студентів та з інформацією щодо визнання результатів

навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувачі/-ки теж широко ознайомлені – 90 % опитаних позначили ці аспекти.

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

Переважає більшість респондентів/-ок (90 %) задоволені платформами дистанційної освіти університету, рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету, рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, процедурою врегулювання конфліктних ситуацій, можливістю користуватися наданим доступом до міжнародних інформаційних ресурсів, порядком перескладання та порядком оскарження заліків і іспитів, порядком та умовами вибору студентами вибіркових дисциплін, рівнем освітньої підтримки з боку

викладачів кафедр, рівнем консультативної підтримки з боку деканату та кафедр.

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Найменше (70 %) здобувачі/-ки задоволені рівнем соціальної підтримки: проживанням, харчуванням, стипендією, соціальною допомогою та іншим, а також рівнем безпеки перебування в університеті.

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 30 % здобувачів, проте на наступне запитання щодо задоволеності взаємодією із представниками психологічної служби, 66,7 % респондентів/-ок, які відповіли ствердно на попереднє запитання, обрали варіант відповіді «Не контактував/-ла», ще 33,3 % - задоволені цим контактом.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. Ніхто з опитаних не

зазначили конфліктів ані з викладачами, ані з іншими здобувачами, ані з представниками адміністрації.

Відповідей на прохання описати конфліктну ситуацію отримано не було.

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою.

Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

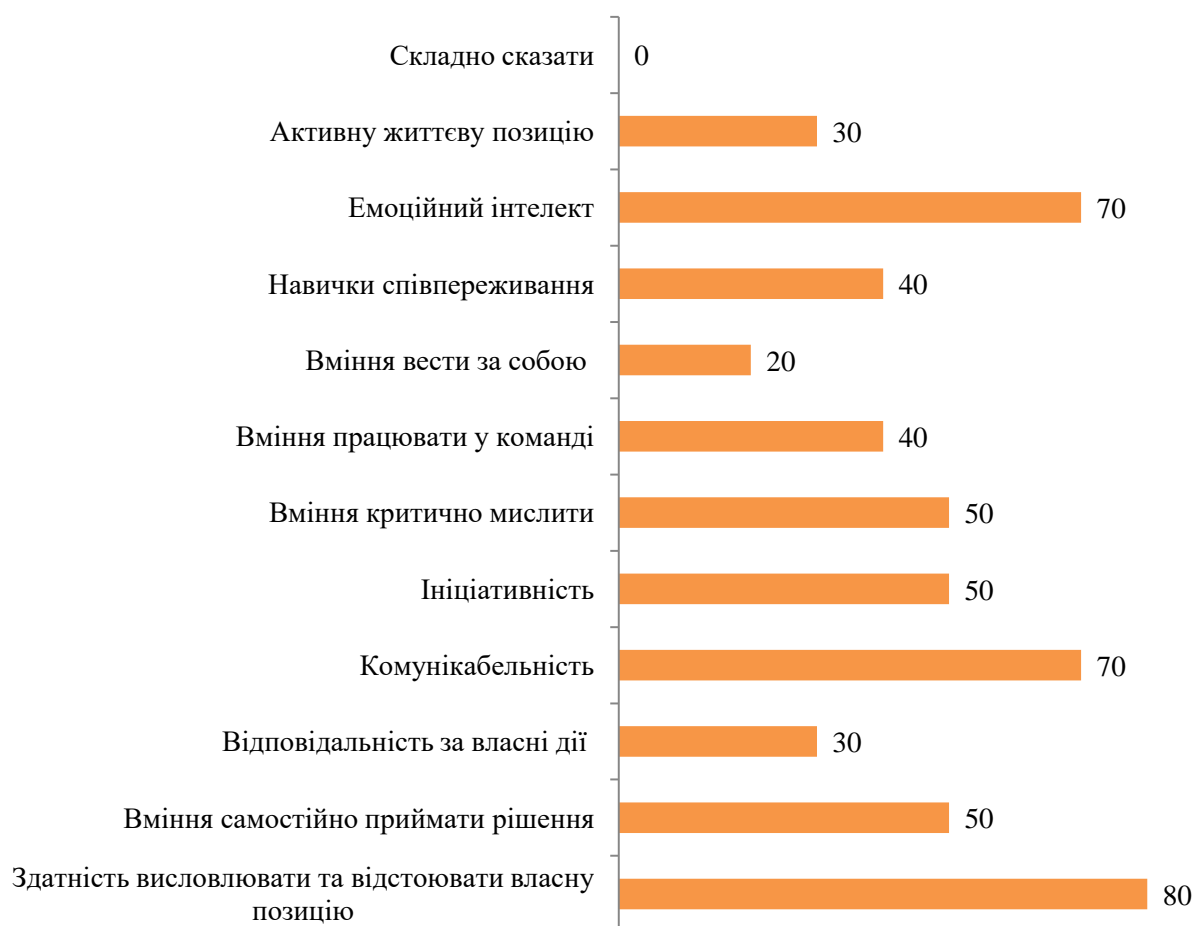

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Згідно розподілу відповідей, університет найкраще розвиває здатність висловлювати та відстоювати власну позицію (80 %), емоційний інтелект

(70 %), комунікабельність (70 %), вміння критично мислити (50 %), ініціативність (50 %) та вміння самостійно приймати рішення (50 %).

Натомість розвитку таких навичок, як «вміння вести за собою» (20 %), «активна життєва позиція» (30 %) та «відповідальність за власні дії» (30 %) університет має приділити більше уваги.

Окрім цього, 10 % скористались можливістю додати свій варіант відповіді і ця м'яка навичка була описана так: «Вміння викручуватися».

Більшість опитаних (90 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньою програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11).

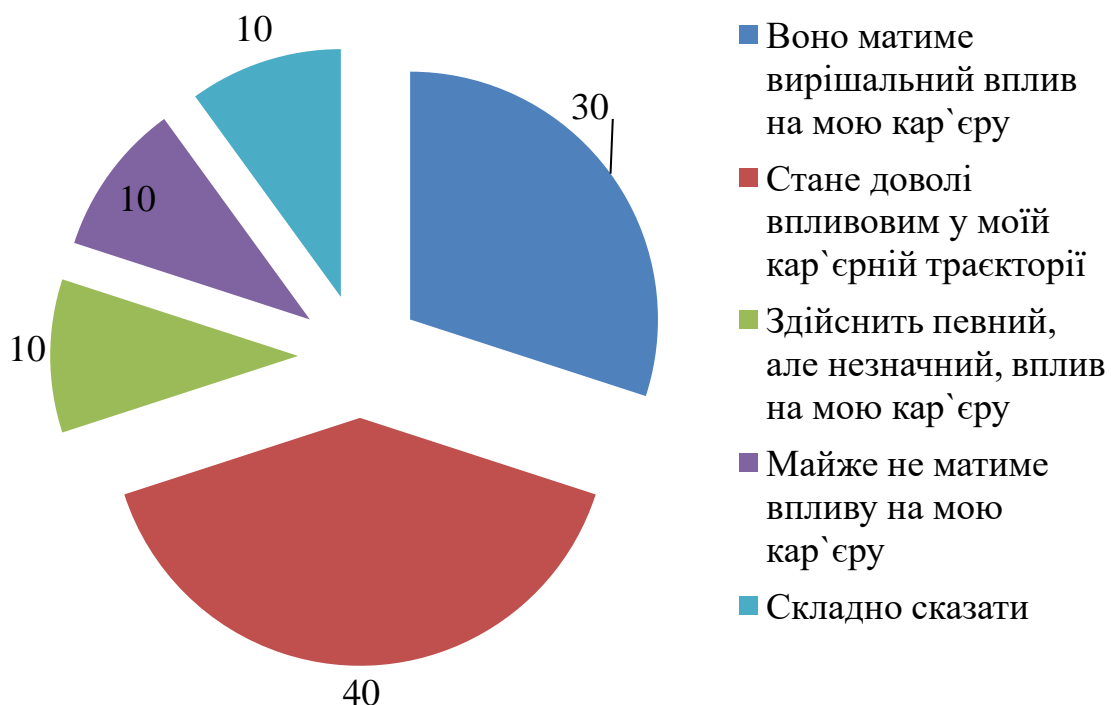

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Студентські «оцінки» є позитивними: 70 % вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою.

Водночас тих, хто вважає, що освітня програма здійснить певний, але незначний вплив на кар'єру було 10 %, а також були і ті, які вважають, що ця освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру (10 %).

Ще 10 % утруднились із відповіддю.

Аналітичний звіт виконала 19.01.2024 р.

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.